

"Kalbinde nokta-i istimdat, nokta-i istinatla vicdan-ı beşer Sâniî unutmamaktadır. Eğer çendan dimağ tâtil-i eşgâl etse de vicdan edemez. İki vazife-i mühimmeyle meşguldür..." İzah eder misiniz?

"Kalbinde nokta-i istimdat, nokta-i istinatla vicdan-ı beşer Sâniî unutmamaktadır. Eğer çendan dimağ tâtil-i eşgâl etse de vicdan edemez. İki vazife-i mühimmeyle meşguldür. Şöyle ki: "

"Vidana müracaat olunsa kalb bedenin aktarına neşr-i hayat ettiği gibi, kalb gibi kalbdeki ukde-i hayatiye olan mârifet-i Sâni dahi, ceset gibi istidadât-ı gayr-ı mahdude-i insaniyeye mütenasip olan âmâl ve müyul-ü müteşâibeye neşr-i hayat eder; lezzeti içine atar ve kıymet verir ve bast ve temdid eder. İşte nokta-i istimdat..." (1)

İnsanın kalbinde iki temel nokta vardır, **birisi nokta-i istimdat**, yani ihtiyaçlarını yardım talep etme noktası **diğeri** ise **nokta-i istinat**, yani düşmanlarından emin olmak için bir şeye dayanmak isteme noktası. Bu iki nokta insanın sonsuz acizliği ve fakirliğinden kaynaklanmaktadır. Yani sonsuz aciz ve fakir olan bir insan, sonsuz kudret ve zenginlik sahibi bir noktaya muhtaç demektir.

Mesela, insan açısından yağmur yağmadığı zaman hayat olmaz, o zaman insan bulutları toplayıp yağmuru yağdıracak bir güce ve zenginliğe dayanmak ve ondan yardım talep etmek zorundadır. İnsan akli ne kadar sağda solda boş boş dolaşsa bile, insanın kalbindeki bu iki nokta, insanı sonsuz kudret ve zenginlik sahibi Allah'a yöneltmekte ve Ona perestiş ettirmektedir. Akıl inkar içinde olsa bile kalpteki bu iki nokta daima Allah'a perestiş etmektedir.

Bu yönelme ve perestiş etme ihtiyacı, insanlar arasında semavi ve beşeri dinlerin zuhur etmesine neden olmuştur. Semavi dinler Allah'ın insanlara bir cevabı bir karşılık vermesi iken, beşeri dinler de insanların kendi kendilerini tatmin etme çabasıdır. İnsan sürekli bu iki noktanın sesini dinlemiş olsa Allah'ı asla unutmaz.

Kalp insanın bedenine hayat için nasıl sürekli kan pompalıyor ise vicdanda *-ki istinat ve istimdat noktaları-* da insanın manevi duygu alemine sürekli marifet-i Sani ve tevhidi pompalıyor.

(1) bk. [Muhakemat, Üçüncü Makale \(Unsuru'l-Akide\), Birinci Maksat.](#)

İlgili ders videosu için tıklayınız:

- [Prof. Dr. Şadi Eren, Muhakemat Dersleri \(38. Bölüm\).](#)